

noviny brněnských důchodců

**Brněnský
SENIOR**

Ročník 20 * Číslo 6 * Prosinec 2016 * Cena 10 Kč

Brněnský senior vychází
za finanční podpory
statutárního města Brna

B | R | N | O

Zimní krajina

*Na bílých pláních
jiskří v jinovatce
utajené
stříbrné dvory.
Osamělá, opuštěná
běží stopa
do lesů
les –
ten je
bez hlesu.
Vše má svůj čas,
i čekání
na bílých pláních
ted' srdce zavátá
zahřeje
ve svých dlaních.*

Marie Veselá

VÁNOCE, VÁNOCE PŘICHÁZEJÍ...

Po roce se opět blíží Vánoce. Pro mnohé z nás jsou to svátky křesťanské a ti si je oslaví ve slavnostně vyzdobených chrámech a kostelích. Mnoho z nás pak je chápou jako svátky rodiny a setkávání příbuzných. Jiní slaví slunovrat. Společné nám všem je, že se na ně těšíme. Nejvíce se těší děti, které očekávají splnění některých svých přání v podobě dárků. Naše přání již bývají skromnější. Přejeme si více než dárky zdraví a lásku v rodině, pochopení ze strany nejbližších pro naše potíže věku, přejeme si, abychom žili jak se žít má. Klidně a vyrovnaně.

Vánoce přicházejí v době, kdy je krátký den a dlouhé noci. Chybí nám sluneční světlo, které navozuje lepší náladu. Proto rozsvěcujeme a zdobí-

me světlý ulice, náměstí, domy i stromy.

Je jen na nás, jak zažehneme i vnitřní světlo v nás. Proto nepodléháme melancholii smutných tmavých a dlouhých večerů, podzimních plísňavic nebo sněhových „nadělení.“ Vyjděme se podívat sami nebo s přáteli na osvětlené Brno, zajdeme si do kina nebo do divadla, dejme si na náměstí nebo i doma punč a snažme se být ke svému okolí milí a chápaví. Mládí nám sice uprchlo jako sen, ale i stáří můžeme prožívat aktivně každý podle svých možností. Jen se nevzdávat. S humorem a aktivitou to jde lépe a naše okolí to ocení.

Tak pěkné Vánoce, hodně zdravíčka a štěstíčka v kruhu přátel a rodiny vám přeje
redakce

SVAZ DŮCHODCŮ ČR MĚSTSKÁ ORGANIZACE BRNO

pořádá pod záštitou hejtmána Jihomoravského kraje
JUDr. Bohumila Šimka

4. SPOLEČENSKÝ PLES DŮCHODCŮ

dne 20. 1. 2017

v prostorách společenského sálu Rubín - Žabovřesky

od 17.00 do 22.00 hodin

Cena vstupenky: 200 Kč včetně místenky a přípitku.

Vstupenky se budou prodávat každé úterý od 6. 12. 2016
na sekretariátě naší organizace – Běhounská 17.

Přijďte se pobavit a zatancovat!

„Proč bychom se netěšili?“

KULTURNÍ DĚDICTVÍ A JEHO ZABEZPEČOVÁNÍ NA POZADÍ MEZINÁRODNÍ SITUACE (SVĚTOVÉ, NÁRODNÍ A REGIONÁLNÍ TRADICE)

Současný rozporuplný svět je plný obav, nepokoje a morálního selhání. Motivujícím faktorem zhoršování společenské atmosféry je mezinárodní nepřátelský islámský radikalismus, provázený největší migrační krizí od 2. světové války. Masmédia a nové informační technologie přinášejí denně zprávy o zvrhnutých teroristických akcích. Stovky běženců, kteří denně míří tzv. balkánskou cestou do bezpečí Evropy, jsou směřováni do utečeneckých center, kde čekají na kon-

víra, jazyk, písmo, životní styl). Nepříznivé zprávy přicházejí z Iráku a Sýrie, kde agrese bojovníků tzv. Islámského státu je nejhorší. V obecném povědomí jsou i četné konflikty a soudní spory s vyznavači islámu, kteří mají povolený trvalý pobyt pro cizince v EU. Přesto si myslím, že nejde o xenofobii. Naopak je třeba chránit humanitu, solidaritu a demokratický charakter naší republiky. Ve své publikační, pedagogické a lektorské činnosti jsem se snažila upozornit na rozdíly obou mono-

výchovu, vědu a kulturu (UNESCO) pomáhá zabezpečovat, uchovávat a rozvíjet kulturní hodnoty národů, aby měly větší prospěch z modernizace a přitom neztratily kulturní identitu a různorodost. V oblasti kulturní činnosti se zaměřuje na prohlubování kulturní dimenze a zachování kulturního dědictví, tvorby a tvořivosti a pečuje o doplňování Seznamu kulturního a přírodního světového dědictví UNESCO. Do seznamu jsou zařazovány objekty mimořádného významu. K Úmluvě o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví (z roku 2008) se přihlásilo 145 smluvních stran a zavázaly se chránit a dále toto světové kulturní dědictví rozvíjet. Seznam obsahoval 878 objektů, z toho 629 kulturního, 174 přírodního a 25 smíšeného typu.

Naše republika v oblasti kulturního dědictví a péče o ně spolupracuje především s Archeologickým ústavem Akademie věd ČR, Národním památkovým ústavem a dalšími kulturními institucemi (v Brně s Moravským zemským muzeem a Etnografickým ústavem MM). Z naší strany je na tomto seznamu již zařazeno 12 objektů hmotných památek a do seznamu Mistrovských děl ústního a nehmotného dědictví přibýly další tradice: jihomoravská Jízda králů, slovácký verbuňk, český masopust z Hlince a také sokolnictví. A připraveny ke schválení jsou další návrhy (hrad Karlštejn, ruční papírna Velké Losi-

trolu cestovních dokladů, zaregistrování, zdravotní prohlídka a případné udělení azylu k pobytu v zemích EU. Bezpečnostní a humanitární napětí (pohyb velkého počtu migrantů napříč Evropou, nedodržování Všeobecné deklarace lidských práv a svobod, pokynů Vysokého komisariátu OSN pro uprchlíky, azylových předpisů, útěky, krádeže, poškozování majetku, napadání, neúcta k ženám, a hrubé zacházení s okolím) vede evropské státy k monitoringu hranic, doplňování záloh armády a policie, vysílání zahraničních misí na pomoc irácké armádě, arabsko-kurdským a syrským demokratickým silám proti džihádistům. Státy Visegrádské skupiny vysílají mise i do utečeneckých center, kde jejich zkušení pracovníci spolu s bezpečnostními složkami cizinecké policie a zdravotníky zabezpečují charitativní pomoc.

Obavy z příchodu migrantů jsou pochopitelné (jiná rasa, náboženská

teistických náboženství: křesťanství v Evropě a islámu. Připomenu, že křesťanství v současném sekularizovaném světě ve své zmodernizované činnosti vede pozitivní dialog se státem a spolupracuje zejména v oblasti kultury a umění (lidové, náboženské, národní a regionální). Křesťanské církve, náboženské společnosti a hnutí usilují rovněž o zabezpečení a rozvoj kulturního dědictví. Islámský výklad koránu je naopak kontroverzní a jeho vývoz do USA a Evropy násilný.

OSN věnuje primární pozornost oblasti mezinárodního míru, bezpečnosti, společně s oblastí lidských práv a svobod. Z hlediska aktuální mezinárodní situace se OSN zabývá humanitární pomocí a pomocí uprchlíkům.

Mezinárodní organizace OSN pro

ny, industrializované stavby v Ostravě a rozhledna na Ještědu, připravována se návrh na zařazení Velkomoravského hradiště, výhledově se uvažuje o podání návrhu na zařazení loutkářství, třeboňského rybářství, národního hřebčína v Kladrubech, výroby modrotisku).

Nejznámější z kulturního dědictví jsou tradice, zvyky a obyčeje světského nebo sakrálního charakteru. Historické pra-

meny, archeologické objevy a zejména etnografické objevy mohou prokázat sepětí tradic se zemědělskými pracemi čtyř ročních období, propojování lidových tradic z oblasti kultury a umění (včetně lidových řemesel a folkloru) s náboženskými tradicemi církevně liturgického roku (Vánoce, Velikonoce, Cyrilometodějská tradice, Svatováclavská pouť, tradice patronů českého národa a náboženských světců). Z novodobých dějin státu a národa je zachovávána tradice legionářů, válečných hrdinů, zahraničního a domácí-

ho odboje, baťovská obuvnická tradice a státní svátky a památné dny kalendářního roku.

Jsmo v předvánoční době adventu a přípravy vánočních svátků. Tradice Vánoc je především tradicí rodinou, kdy se blízcí scházejí ke štědrovečerní večeři u svátečně vyzdobeného vánočního stolu. Vánoční čas je opředen řadou vánočních tradic: začíná to pečením vánoček a vánočního pečiva a cukroví, zpíváním koledí, vůní purpury a františků, udržuje se věštění z rozkrojeného jablka, litého olova, zavěše-

ní svíček a Davidovy hvězdy na vánoční stromek, pouštění svíček po vodě, psaní začátečních písmen Tří králů na dveře, zavěšování Božího požehnání v rámečku, stavění domácích betlémů, návštěva kostela, kde jsou k vidění rozzářené jesličky s Ježíškem, a řada dalších nezapomenutelných zvyků.

Vánoce – to je čas a zamyšlení nad tradičními mravními hodnotami, jako jsou právo a spravedlnost, dobro a milosrdenství, úcta a důstojnost. Vánoce, to je čas víry, naděje a lásky.

Jana Vrabcová

ZE ŽIVOTA MÍSTNÍCH KLUBŮ

• **Městská část Brno-sever** (Černá Pole, Husovice, Lesná, Soběšice, Zábřovice) oplývá asi opravdu zvláštním ovzduším, kde se daří dlouhověkým občanům. V uplynulém období se zde dožily hned tři seniorky více než sta let. Paní Antonie Zemková oslavila již 105. narozeniny a paní Vojtěška Blažíková 104., takže tyto dvě pamětnice zažily ještě našeho dlouhověkého rakouského mocnáře. V závěsu za nimi se drží paní Stanislava Ragasová se 102 lety. Nesmíme zapomenout na významného seniora - občana Lesné pana PhDr. Josefa Smýkala, významného pedagoga zabývajícího se zrako-

vě postiženými lidmi. Seznam dlouhověkých občanů samozřejmě pokračuje úctyhodným počtem devadesátiletých. Oceňuje se pozornost a zájem městské části, kterou těmto občanům věnuje a kterou projevila také u příležitosti oslavy „Dne seniorů“.

• Členky **Klubu seniorů z Nového Lískovce** se scházejí každé úterý ve středisku na Oblé, jen by chtěly své aktivity a zájmy trochu rozšířit a zpestřit, zapojit více seniorů.

• **Klub ve Slatině** pod záštitou radnice městské části zahájil spolupráci s Krajským ředitelstvím Policie Jihomoravského kraje a uspořádal besedu

na téma „Prevence kriminality“. Přítomní byli seznámeni se současnými problémy společnosti a těmi jsou velmi často podvody, krádeže a napadání právě seniorů, kteří jsou bezbranní vůči kriminalitě.

• **Senioři v Tuřanech** jsou aktivní neustále, je to dobré právě díky spolupráci s chrlickými seniory, se kterými se střídají v organizování svých akcí. Není výjimkou, že i poměrně velký sál nestačí pojmut u stolů všechny zájemce. Podrobnější popis jejich aktivit si můžete přečíst na jiném místě v časopise.

Libuše Gottwaldová

BRATRY JSME BYLI A BRATRY I ZŮSTANEME

Toto heslo vládne mezi důchodci z Brna-Tuřan a Jednotou důchodců ze slovenské obce Čachtice. V letošním roce přijeli „Čachtičané“ na naše pozvání, abychom společně oslavili jubilejní, patnácté setkání. Pro slovenské hosty jsme připravili komentovanou prohlídku tuřanského kostela, kde po přivítání v kostele panem farářem Pavlů a přednesu nádherných písní chrámovým sborem seznámil pan František Máca přítomné s historií kostela až po dnešní dny. Potom se přesunuli naši hosté do společenských prostor Orlovny v Tuřanech, kde byli přivítáni panem starostou Radomírem Vondrou a tuřanskými důchodci. Chléb, sůl i odlivka slivovice samozřejmě nechyběly. Po připraveném obědě ukázali důchodci z Tuřan ve spolupráci s důchodci z Chrlic půlhodinové pásmo zaměřené na sedmisté výročí narození krále Karla IV. V dobovém oblečení představila 22 členů skupina krále, královnu a jeho družinu

v půvabném a velmi poutavém vystoupení. V přiložené fotografii je vyfocena celá družina včetně královského páru. Po bouřlivém potlesku začala družná taneční zábava. Společně jsme si zazpívali moravské i slovenské písničky. Na závěr pozvala předsedkyně Jed-

noty důchodců z Čachtic paní Helena Šimová naše důchodce na návštěvu Čachtic v roce 2017. Nastalo dlouhé loučení a příslib další spolupráce v dalších letech.

*Antonín Vondruška,
předseda KD Brno-Tuřany*

ROK 2016 V KLUBU DŮCHODCŮ BRNO-JEHNICE

V příspěvku nabízíme několik informací z naší činnosti. Základní aktivitou je naše pravidelné setkávání, zorganizování několika jednodenních zájezdů, společné vycházky do přírody a návštěvy některých kulturních akcí v Brně. (Např. návštěva filmového představení „Lída Bárová“ a vánočního koncertu Václava Hybše).

Na našich schůzkách jsme si zavedli jakýsi „rituál“ tak, že si na úvod zazpíváme lidovou písničku, potom následuje krátká zajímavá informace o nějaké pamětihodnosti z našeho okolí, případně města Brna a pak následuje hlavní program. Závěrem setkání je volná diskuze k programu eventuelně

ke všemu, co může ostatní zajímat.

Z programů jsme téměř vypustili přednášky cestovatelské, protože se domníváme, že ve sdělovacích prostředcích jsou tato témata obsažena v dostatečné míře.

Na speciální programy např. zdravotnictví, bezpečnost a otázky právního charakteru, si zveme odborné lektory. Ostatní programy si zajišťujeme většinou svépomocí, kde využíváme odborností některých našich členů a doplňujících informací z internetu. Pochopitelně základem tohoto je ochota příslušných jedinců věnovat tomu část volného času, samozřejmě bez jakékoliv odměny. Náměty

pro zájezdy vybíráme z různých zdrojů (některé náměty máme i z Brněnského senioru) a necháváme o nich diskutovat. Na závěr se na určitý zájezd potenciální účastníci zapisují do připraveného seznamu. V případě dostatečného počtu účastníků se teprve objednává autobus. Výběr cílů zájezdů pochopitelně ovlivňuje obsazenost autobusu.

Protože náš klub existuje již dlouhou desítku let a počet členů mírně narůstá, domníváme se, že některé z našich praktik by mohly trochu přispět i klubům ostatním.

Za Klub důchodců Brno-Jehnice

zpracoval:

Miroslav Polák

ZA ZAJÍMAVOSTMI OKOLO BRNA

Turistický kroužek KD Brno-střed se každé pondělí, čtvrtek a neděli vydává na vycházky do krásného okolí Brna. Nejméně chodíme na jih Brna, poněvadž tam nejsou lesy, ale i tam se najdou zajímavá místa. V pondě-

lí 31. 10. 2016 jsme se na tuhle stranu vypravili. Sešli jsme se na Úzké ulici v hojném počtu (36) a autobusem č. 49 odjeli do městské části Brno-jih-Přízřenice. Zde jsme vystoupili a vydali se směrem k řece Svratce. Prá-

vě v těchto místech se do řeky Svratky vlévá řeka Svitava. Tento soutok je opravdu malebný (viz foto) a idylku ještě dotváří splav na řece Svratce.

Po občerstvení a vyfocení (viz foto) jsme se vydali kolem řeky Svitavy po cyklostezce do další obce Brno-jih-Holásky, kde jsme uviděli další zajímavost, „Holásecká jezera“. Je to opravdu malebný kout okolí Brna. Prošli jsme se po cestě mezi jezery v přírodním prostředí až do obce Holásky. Byl to velmi příjemný výlet, počasí nám přálo a doufám, že si výlet zopakujeme ještě na jaře, kdy tam bude ještě krásněji. Dle odborníků našemu tělu vycházky a konverzace mezi sebou velice prospívají vzhledem k našemu vyššímu věku. Všem doporučujeme navštívit tuto zajímavou lokalitu.

Eva Suchomelová

STŘEDISKO SLUŽEB PRO OSOBY SE SLUCHOVÝM POSTIŽENÍM AUDIOHELP Z. S.

V centru města Brna, na ulici Běhounská 22 v pasáži Typos, se nachází středisko služeb pro osoby se sluchovým postižením AUDIOHELP z. s. Naší snahou je pomáhat našim uživatelům překonávat obtíže spojené se ztrátou sluchu - konkrétně se zaměřujeme na osoby nedoslýchavé. Hlavním cílem naší činnosti je, aby tito lidé dosáhli co nejvyšší míry samostatnosti a nezávislosti odstraněním komunikačních bariér, která brání prožívat plnohodnotný společenský i kulturní život.

Rádi zodpovíme veškeré dotazy a doporučíme, jakým způsobem postupovat v určitých situacích - vyšetření sluchu, předání kontaktů na lékař-

ská pracoviště, jak získat sluchadlo nebo i jiné kompenzační pomůcky, kterými jsou např. bezdrátová zařízení na poslech televize, zesílený telefon aj., včetně možnosti získat příspěvek z Úřadu práce. Naše středisko se specializuje na výběr vhodné kompenzační pomůcky, kterou předvedeme a můžeme zapůjčit k osobnímu vyzkoušení v domácím prostředí. Dále provádíme

servis sluchadla, jeho vyčištění, popřípadě poradíme, jak postupovat v dalších činnostech souvisejících se zprovozněním sluchadla. Tuto službu je možno poskytnout přímo v domácím prostředí pro klienty těžko pohyblivé a imobilní.

Můžete nás kontaktovat telefonicky na čísle **541 240 381** nebo prostřednictvím e-mailu na adrese: **cknh.audio-centrum@seznam.cz**. Otevírací doba střediska je **PO, ÚT, ST 8.00 - 15.00 hodin**. Na středu je potřebné se objednat, jedná se o den výjezdů za klienty. Možná je i individuální domluva.

*Mgr. Zuzana Kisely
sociální pracovnice*

CENA JIHOMORAVSKÉHO KRAJE 2016 ETNOLOŽCE VLASTĚ SVOBODOVÉ

Cenu Jihomoravského kraje 2016 za přínos v oblasti vědy obdržela etnoložka PhDr. Vlasta Svobodová, CSc. MA. O udělení cen 26 osobnostem, které obohatily společnost svým výjimečným nadáním, rozhodli krajsí zastupitelé na zasedání 22. září. Ocenili tak jejich vynikající zásluhy o rozvoj kraje, hrdinství a výjimečné činy.

Vlasta Svobodová (1930) je nejen etnoložka, ale i historička umění, filmová a televizní režisérka, publicistka a prezidentka brněnského Presscentra. Její tvorba je oceňována také v zahraničí.

Zájem Vlasty Svobodové o vědecký obor etnologie-etnografie se zaměřil od dvou oblastí – na výzkum, analýzu a syntézu a na popularizaci této vědy studiemi, přednáškami, výukou

na vysokých školách, filmem i televizí. Více než tři desetiletí pracovala v brněnské pobočce Ústavu pro etnografii a folkloristiku Čs. akademie věd a poté Akademie České republiky. Pedagogicky působila na Masarykově univerzitě i Janáčkově akademii múzických umění. Etnologie je její srdeční záležitostí dodnes. Přesvědčivým dokladem je její letos vydaná kniha v brněnském nakladatelství Šimona Ryšavého *O smyslu etnologie*, nesoucí podtitul *Zamyšlení nad problematikou vědecké práce v etnologii*. Podává obraz o povaze tohoto vědního oboru, který člověka stejně jako například matematika denně provází v různých formách, aniž si to uvědomuje. Její znalost cizích jazyků, obliba matematiky i nahlížení do fyziky a zejména botaniky jí dovolily proniknout co nejlou-

běji do smyslu své badatelské práce až po ty nejstarší archivní prameny. Velké vypravěčské umění i cit pro umění jako inspiraci pro vědeckou imaginaci jí umožnilo vyniknout na poli humanitního oboru etnologie i kinetických medií – profesionálního filmu a televize, k nimž se váže její předlo-ni vydaná publikace *Film ve společenských vědách*.

S Vlastou Svobodovou jsem se seznámil začátkem šedesátých let. Od té doby se datuje naše spolupráce a přátelství. Díky Vlastě se dařilo obohacovat zpravodajský servis Československé tiskové kanceláře aktuálními informacemi o udržování tradic lidové kultury, zejména obřadů, zvyků a slavností na jižní Moravě a Vysočině.

Bohumil Hlaváček

BLAHOPŘEJEME VŠEM JUBILANTŮM

Výběrem fotografií se vracíme k setkání našich jubilantů, které se uskutečnilo 15. 11. 2016 v sále radnice Brno-střed.

Do dalších let přejeme hodně zdraví a hodně společných setkání!

PŘÍPRAVA SPOLEČNOSTI NA DEMOGRAFICKÉ ZMĚNY – KONFERENCE

3. a 4. října 2016 se konala v brněnském hotelu Internacionál mezinárodní konference, jejíž náplň byla dána již názvem – „Příprava společnosti na demografické změny“. Že nás mnohé čekají, že se jim nevyhneme, je jasné. Hovoří se o nich již delší dobu, v poslední době diskusních příspěvků na toto téma přibývá. Ve většině případů jde o to posílit přípravy na stárnutí populace ve všech aspektech, které s tímto demografickým přerodem souvisejí. A je jich mnoho. Hovoří se o nich jednotlivě, většinou ne v jejich celistvosti, je tomu tak snad i na nejvyšších úrovních. Tato konference, na kterou byli pozváni ti, kteří o tom něco vědí a nad věcmi přemýšlejí, měla tento problém napravit a zjistit, jak se na řešení problému připravují v různých částech našeho státu, jak to dělají jinde v Evropě, šlo i o to si poslechnout, jak se na problém dívá vláda, ministerstva (práce a sociálních věcí, pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu), ale i odbory, gerontologové, zastupitelé ve městech a krajích, jak plánují zajištění prožití přibývajících volného času starší generace pracovníci pobytových služeb, cestovních kanceláří. Ne posledním úkolem bylo, jak řekla ministryně práce a sociálních věcí Michaela Marksová na její úvod: „*Chceme touto cestou symbolicky poděkovat seniorům, kteří bezplatně věnují svůj volný čas obecně prospěšným činnostem, vedou seniorské, mezigenerační nebo zájmové organizace, podporují aktivity nebo sami jako dobrovolníci ve svém volném čase působí.*“

Projednávaná tematika byla rozdělena do čtyř okruhů, v zásadních projevech v nich vystoupilo 23 našich i zahraničních účastníků.

První den byl věnován zamýšlení se v prvním tématu nad příčinami a důsledky demografických změn, zásadní příspěvky měli Vladimír Špidla z Úřadu vlády ČR a Josef Sředucla z ČMKOS, zaujaly i příspěvky Tomáše Kučery z Univerzity Karlovy, Jiřího Horeckého z Evropské asociace ředitelů pobytových služeb pro seniory, Zdeňka Kalvacha z ústavu Život 90. Své zkušenosti z vlastních zemí sdělili Božidar Voljč a Vitalija Witt-

lich z UNECE. Pokračováním, logickým k tomuto tématu, bylo zamýšlení v tématu dalším, – jak se změny v demografii promítanou do veřejných politik. Od Ivana Duškova z Institutu plánování a rozvoje hl. m. Prahy jsme se dověděli, že tady již začali – postupně provádějí změny v městské legislativě, na stejné téma hovořili odborníci z Osla, Rakouska i pracovník Institutu důstojného stárnutí Diakonie ČCE v Praze Petr Wija.

Zaujal i druhý den, z názvu jeho částí bylo cítit spíše praktické zaměření, sdělování si zkušeností. V prvním okruhu se hovořilo o chudobě ve stáří, přednášející se zamýšleli nad tím, jak jí předcházet. Zazněly příspěvky sociologické i statistické – podrobně k tematice pohovořili Radka Dudovala ze Sociologického ústavu a Dalibor Holý z Českého statistického úřadu. Množství tabulek k tématu doplnil předseda Rady seniorů Zdeněk Pernes, své zkušenosti k tomuto tématu sdělil Prof. Martin Potůček z Univerzity Karlovy.

Druhou, s velkou pozorností sledovanou tematikou, byla ta s názvem Aktivní život ve stáří. Zaujaly zejména příspěvky, které se pochlubily bohatou činností, ty, u nichž probíhají desítky projektů nejen pro seniory, ale i v rovině mezigenerační. Tak je tomu na příklad v Plzni (Občanské sdružení TOTEM), kde realizují 4 linie činnosti – dobrovolnické programy, seniorské vzdělávací, sociální, kulturní aktivity, programy pro veřejnost a mentorin-
gové programy pro podporu rodiny. Již 4 roky v zrekonstruovaném prostoru centra se snaží, s pomocí mnoha dobrovolníků, vytvářet pozitivní a funkční mezilidské vztahy, orientovat klienty v současném světě, udržovat a rozvíjet fyzické síly... Výčet by trval dlouho, na jejich letácích dává celé sloupce. S velkým západem o tom vyprávěla ředitelka Mezigeneračního a dobrovolnického centra Vlasta Faiferlíková, důchodci, ale nejen oni, důchodcům, kteří mají možnost se akcí zúčastnit, možnosti, které mají, závidí.

O svých dlouholetých zkušenostech z práce v občanském sdružení pohovořil s velkým západem Jan Lor-

man, ředitel ústavu Život 90, působící v minulosti v mnoha uměleckých oblastech, s nimiž se rozhodl skončit a věnovat se působení pro seniory, organizování jejich možností. Stejně zaujatě hovořil Roman Sýkora z kraje Vysočina, dověděli jsme se, od Angeliky Rosenberg-Spitzky, jak je podobná činnost organizována při Městské správě Vídeň.

Probraná tematika byla široká, po každém tématu k řečenému zaujímali svá stanoviska posluchači – i mezi nimi bylo cítit zaujetí, před-
sedající vždy vyjádřili svůj postoj, vysvětlili, doporučili, i takovýmto způsobem se předávaly zkušenosti. Možnost podrobnějšího seznámení se s jednotlivými příspěvky slíbili pořadatelé (MPSV ČR) umožnit jejich zveřejněním. Určitě by to stálo zato, stejně jako vytvoření sborníku, mnohé lze však najít na internetu pod jmény přednášejících.

Rada vlády ČR na konferenci předala čtyřem jednotlivcům (Prof. Zdeněk Kalvach, Alois Štípek ze Kdyně, Jindra Delongová a Jan Durdák) ocenění rady vlády za práci mezi seniory, mezi kolektivy zde bylo i určeno pořadí – na prvním místě s 850 členy Sdružení z Rožnova pod Radhoštěm, druhý se umístil – jeho činnost byla krátce popisována v předešlém – plzeňský TOTEM, o místo bronzové se dělily Městská rada seniorů z Prachatic a Klub Aktiv z Českých Budějovic s 365 členy.

Na slavnostním večeru, pořádaném ve Velkém sále Kanceláře veřejné ochránčyně práv, byli oceněni 3 jednotlivci a 3 kolektivy za práci, zvláště ní cena byla udělena za dlouholetou práci předsedovi Rady seniorů Zdeňku Pernesovi.

Předaných zkušeností byla hromada, setkání stálo zato, MPSV ČR je možné za zprostředkování poděkovat, vždyť se setkali lidé, kteří nemyslí jen na sebe, ale vědí, že mohou pomoci mnoha, třeba neznámým lidem. A takoví jsou potřeba. Takových setkání víc.

PaedDr. Jan Žáček,
1. místopředseda MěV
SDČR Brno – město

SLAVKOVSKÁ BITVA A NAPOLEONSKÁ DOBA OČIMA MORAVANŮ

Památník bitvy, v níž se střetl Napoleon se spojenými rakouskými a ruskými vojsky v prosinci 1805, stojí na návrší nad obcí Prace u Brna. Její název „Mohyla míru“ vyjadřuje přání, aby země již nikdy nebyla vystavena válečným útrapám. Padlí vojáci byli původně pohřbeni na bojišti ve dvaceti dvou hromadných hrobech, ale ke stému výročí bitvy byly další nalezené kosti z některých lokalit přeneseny pod podlahu kaple v tomto memoriálu, vybudovaném z iniciativy kněze Aloise Slováka. Výtvarník Josef Fanta pak do rohů památníku umístil čtyři štítonoše jako symboly tří bojujících říší a Moravy, na jejímž území bitva proběhla. Velmi působivá secesní stavba z let 1909 až 1912 je završena starokřesťanským křížem, v němž se snoubí symbolika katolická i pravoslavná.

Jak vnímala Morava tyto válečné události? Co soudili obyvatelé Brna o válce, která se přehnala přes jejich kraj a zanechala po sobě spoušť, stovky raněných, hlad a nakažlivé nemoci? Co zbylo ze sympatií k francouzské revoluci, jestliže ji do jejich domovů přinesli na bodácích francouzští vojáci? O čem hovoří místní kronikáři, líčící bezprostřední dojmy z válečné vřavy?

Boje ještě ani nezačaly, když už vznikly třenice mezi místním obyvatelstvem a ruskou Volyňskou armádou generála Fjodora Buxhowdena, která postupovala ze Slezska k Olomouci. Na příkaz hraběte Žerotína byli potrestáni ti jeho poddaní, kteří v září 1805 nedokázali zajistit pro vojsko koně. V doprovodu portášů byli odvedeni do Olomouce k soudu provinilci, „kteří kvůli své liknavosti zavinili, že pro ruské vojsko nedorazila dostatečná příprava“, píše se v místní kronice v Místku.

V průběhu podzimu roku 1805 bylo Brno sužováno procházejícími armádami a nutností, aby vojáci byli ubytováni v soukromých domech, klášterech či v továrních skladech. K vojenským účelům bylo uvolněno dokonce i divadlo Reduta. Ustupující rakouská armáda v čele s císařem Františkem procházela Brnem na cestě z Vídně do Olomouce, francouzská armáda šla v jejích stopách a v Brně bylo před bitvou rozmístěno na 20 000 francouzských vojáků. Pro zásobování francouzského vojska museli Brňané opatřit denně 26 000 liber masa, 20 000 bochníků chleba a 14 000 dávek ovsu a sena pro koně.

V průběhu a po bitvě vycházely najevo další skutečnosti, nad kterými se naši předchůdci pozastavovali. Samozřejmě nejvíce obyvatele této části Moravy děsila skutečnost, že počet raněných a zabitých v bitvě u Slavkova překonal vše, s čím se do té doby setkali. Těžko pochopitelným problémem pro ně byla na příklad dezerce. I když se někteří historikové kloní k názoru, že ruský voják neprchá a nevzdává se bez boje, přesto upozorňují na drastické tresty, kterými si armáda vynucovala poslušnost. Vždyť samotný Michail Kutuzov přiznává i 344 dezertérů v hlášení, které podal carovi již 8.2.1806. Vypočítává v něm obrovské ztráty, neboť z armády, která čítala k 13.11.1805 celkem 91 818 mužů, zbývalo po třech měsících jen 67 102 vojáků.

Po bitvě, která proběhla 2.prosince, už za devět dní uspořádal vítězný Napoleon vojenskou přehlídku na Velkém náměstí v Brně, avšak hned další den odjel do Vídně. Brno pak bylo zaplaveno raněnými a zajatci. Klášterní špitály i soukromé domy byly přeplněny. Zejména benediktinský klášter i kostel v Rajhradě byl zaplněn do posledního místa. Ruských raněných vojáků zde bylo údajně několik set a zůstali v klášteře až do února. Obyvatelé okolních vesnic byli povinni přinášet jim potravu a ošetřovat je. Chyběl zejména obvazový materiál, čisté prádlo a pokrývky. V klášteře byly shromažďovány slepice, husy, ovce i chléb a také sláma a krmivo pro koně.

Zaplněn byl i špitál v Zábrdovicích, který od napoleonských válek slouží dodnes jako vojenská nemocnice. Po porážce Rakouska u Wagramu v létě 1809 tam bylo hospitalizováno 3514 mužů. Podobně byli vojáci svázeni do bývalého kláštera dominikánek na Pekařské ulici, který byl provozován jako „c.k. všeobecný zaopatřovací ústav“ pro sirotky a nalezence. I tam se místo sirotků tísnili ranění v rozlehlých halách a trpěli nedostatkem utišujících léků i potravy. Zejména však byli pacienti operováni v ústavu milosrdných bratří nedaleko mostu přes Svratku, kde tento špitálský řád přistavěl nemocnici ke konventu už v r.1747 a kde tedy byla již padesátiletá léčitelská tradice. Jako narkotizační prostředek při operacích sloužila pořádná dávka kořalky. V Brně byl také vyprodán veškerý ocet, který se v ředěné podobě užíval k vymývání ran.

Z hygienického hlediska bylo nejnebezpečnější onemocnění tyfem a úplavicí. V zámku ve Veselíčku, kde nebyla vlastní studna, se mezi pěti sty pacienty rychle šířila horečnatá průjemová onemocnění, takže po předání zámku majitelům bylo nutno spálit všechnu slámu, kavalce, textil i nábytek, s nimiž vojáci přišli do styku.

Jelikož lidé pili znečištěnou vodu, začal se šířit tyfus. Epidemie tyfu řádila nejen v Brně, ale také v Olomouci a Šternberku, kde zavinila smrt stovek lidí. Nejvyšší úmrtnost na úplavici byla mezi raněnými v zámku v Rokytnici. Vysoká byla zejména úmrtnost dětí v důsledku nemoci a hladovění. Například v malé obci Sívce na sokolnickém panství knížete Dietrichsteina zemřelo rok po slavkovské bitvě 39 dětí, ačkoli průměrná dětská úmrtnost zde bývala asi 6 dětí za rok.

Příměří mezi Rakouskem a Francií bylo podepsáno v ústředním sále slavkovského zámku již 6.prosince 1805.

Po bitvě u Slavkova už v lednu 1806 Napoleonova armáda opustila Brno a jen nakrátko se vrátila až v létě roku 1809 po vítězství u Wagramu, kdy Napoleon oslavil v Lužánkách svoje narozeniny. Nařízené rozsvícení oken nemělo jen podtrhnout slavnostní ráz okamžiku, ale mělo také zvýšit bezpečnost.

Neblahé následky tažení se pak projevovaly ještě dlouho. Kromě epidemií se dostavily i drahota a hlad, vyvolané stále se zvyšujícími daněmi. V Brně byla například zvýšena daň z nájemného, z jejíhož výnosu byl financován rostoucí rozpočet nemocnic. Těmž účelu sloužila přírážka na palivové dříví. Zvláštní nápojová přírážka platila na všechny druhy alkoholu nejen ve městě, ale i v předměstích ještě dlouho po napoleonských válkách.

Po prohrané slavkovské bitvě v Brně zcela přestaly vycházet noviny. Přísné kontroly podléhala korespondence zejména úředníků, cizích státních příslušníků a vysokoškolských učitelů.

Bezprostředním přínosem válek s Napoleonem bylo postupné rušení městského opevnění a likvidace fortifikace kolem Špilberku jakožto stavby, které přestaly chránit obyvatelstvo a ukázaly se jako zbytečné. Bylo tak umožněno postupné splývání města s okolními vesnicemi a jeho rozrůstání o předměstí.

Pokračování na str. 8.

Ačkoli byla bitva u Slavkova mimořádně krvavá, neprobíhala dlouho. Podle mutěnického kronikáře Františka Vrby se v Mutěnicích objevili první prchající spojenečtí vojáci už kolem třetí hodiny druhého prosince odpoledne. Také farní kronika v Telnici oznamuje, že boje končily se setměním kolem čtvrté hodiny.

Mezi odcházejícími ruskými vojáky jistě chyběli nejen zajatci, ale též dezertéři. Jeden z nich - majitel mušketýrského haličského pluku generálmajor Ivan Lošakov odjel hned po slavkovské bitvě od pluku do tábora, kde ho čekala milovaná žena a s tou pak dezertoval do rakouského Lvova. Jeho návrat do carských služeb si pak vyžádal jednak drobné úskoky a jednak citelné oběti kvůli tomu, aby jej car opět vzal na milost.

Paradoxem války tedy bylo, že ruští vojáci, kteří prošli strastiplnou cestou, se nechtěli vrátit domů, do své vlasti, za niž předtím riskovali své životy.

Mgr. Dana Ferenčáková

KLUB ZDRAVÍ o.p.s., Místní organizace SDČR Brno-Žabovřesky, s podporou JMK a ÚMČ Brno-Žabovřesky ve spolupráci s NADACÍ ZDRAVÍ PRO MORAVU pořádá v úterý 20. 12. v 17.00 hod. v KD Rubín

VÁNOČNÍ ZPÍVÁNÍ PRO ZDRAVÍ

s cimbálovou muzikou Michala Miltáka a dětským souborem Danájek pod vedením Jany Hanákové

Pásmo koled a tanců „DOŠLI SME K VÁM NA BESEDU“

Srdečně zveme rodiny s dětmi

Předprodej: KD Rubín, TIC Radnická 2, Brno

PRÁVNÍ PORADNA

pro členy Svazu důchodců,
Běhounská 17

V 1. pololetí roku 2017 se **bezplatná** poradna pro seniory uskuteční v těchto termínech:

Leden: 3. 1., 17. 1., 31. 1.

Únor: 14. 2., 28. 2.

Březen: 14. 3., 28. 3.

Duben: 11. 4., 25. 4.

Květen: 9. 5., 23. 5.

Červen: 6. 6., 20. 6.

Červenec a srpen : dovolená

UPOZORNĚNÍ

Úřední hodiny Svazu důchodců
na Běhounské 17 v roce 2017
Úterý 3. 1. 2017 a každé další pondělí
a úterý od 9.00 do 13.00 hodin
(mimo státní svátky).

PŘEDPLATITELŮM BRNĚNSKÉHO SENIORA

Vzhledem k tomu, že náklady na poštovné BS jsou nyní 10 Kč za číslo, je nutno při placení BS zaplatit i poštovné, nebo osobně zakoupit na našem sekretariátu -
Běhounská 17, Brno.

Výbor

PLAVÁNÍ V KRYTÉM PLAVECKÉM BAZÉNU/25 m

Ponávka 3a

Od počátku školního roku je opět možné - pro členy Svazu důchodců se zaplacenými členskými příspěvky **bezplatně**

vždy ve středu od 11.00 do 12.00 hodin navštívit lázně.

Mimo provoz jsou lázně o státních svátcích a v době školních prázdnin.

Z tohoto opatření vyplývá, že v době nám přidělené - viz výše

budou mimo provoz 28. 12. 2016 a 15. 3. 2017.

Vycházky v lednu a únoru 2017

*** každé pondělí * sraz kolem 8.45 hod. ***

- 2. 1.** Zastávka tramvaje č. 1, 3, 11 - Zoo Bystrc. Vycházka kolem Svratky do Kníniček, odbočit k přehradě kolem restaurace „U lva“ a směr přístaviště. Odchod 9.00 h.
- 9. 1.** Mendlovo nám. - trolejbus č. 37 - zastávka Jírovcova, dub Troják, Stará dálnice. Odjezd 8.53 h.
- 16. 1.** Židenice- Stará Osada - autobus č. 78 - zastávka V. Klajdovka - Podbělová - kolem vysílače a zpět na VK, autobus. Odjezd 8.57 h.
- 23. 1.** Štěpánikova čtvrť - autobus č. 57 - zastávka „U buku“, zpět na lesní cestu Melatín do Bílovic. Odjezd 8.41 h.
- 30. 1.** Mendlovo nám. - autobus č. 52 - zastávka Říčanská - ke třem borovicím - Horákův žleb - Rakovec - přístaviště. Odjezd 8.44 hod.
- 6. 2.** Nádraží Královo Pole - autobus č. 43 - zastávka Soběšice - Kladrský, směr Mokrý Hora. Odjezd 8.42 h.
- 13. 2.** Zastávka č. 3, 2 - Vojenská nemocnice - kolem Svitavy po cyklostezce směr Černovické nábřeží - Komárov, tramvaj č. 12. Odchod 9.00 h.
- 20. 2.** Židenice - Stará Osada, autobus č. 55 - Mariánské údolí, kolem rybníků - Muchova bouda a zpět. Odjezd 8.52 h.
- 27. 2.** Zastávka Přístaviště - tramvaj č. 1, 3, 11 - k přístavišti - Rakovec, Kozí horka a zpět. Odchod 9.00 h.

Eva Suchomelová

PŘIJĎTE NA TANEČKY!

Tanečky - Křenová 67

Konají se vždy každý druhý

čtvrtek v měsíci v 15.00 hodin.

**Termíny jsou: 9. 2. 2017, 9. 3. 2017,
13. 4. 2017, 11. 5. 2017 a 8. 6. 2017**

Brněnský SENIOR - noviny MV Svazu důchodců ČR v Brně.

Adresa vydavatele a redakce, předplatné: Svaz důchodců ČR Jihomoravský kraj - městská organizace Brno, Běhounská 17, 602 00 Brno.

Tel./fax: 545 575 257 • svaz.duchodcu.brno@seznam.cz • www.duchodcibrno.cz • IČO 69706824 • Editor: PaedDr. Anna Štofánová, dále tvoří redakční radu: Mgr. Alena Kudličková, PaedDr. Jan Žáček, RNDr. Hubert Fadrus, CSc., Libuše Gottwaldová, Ing. Milena Leichmannová, PhDr. Jana Vrabcová. • Redakční uzávěrka 15. 11. 2016, vyšlo 9. 12. 2016 • Uzávěrka dalšího čísla 15. 1. 2017

Za obsah zveřejněných materiálů odpovídá autor. • Nevyžádané rukopisy se nevracejí. • Reg. číslo MK ČR E 12164 • Tisk a sazba: Protis, spol. s r. o., Podolí 115; e-mail: protisro@volny.cz, www.protisro.cz